॥ श्रीवासुदेव उवाच ॥ एवं दत्त्वा वरान्देवो मम देवी च भारत । अन्तर्हितः क्षणे तस्मिन् सगणो भीमपूर्व्वज ।
एतदत्यद्भुतं पूर्व्वं ब्राह्मणायातितेजसे । उपमन्यौ मया कृत्स्नं व्याख्यातं पार्थिवोत्तम ।
नमस्कृत्वा तु स प्राह देवदेवाय सुव्रत । १०३९
॥ उपमन्युरुवाच ॥ नास्ति सर्व्वसमो देवो नास्ति सर्व्वसमा गतिः । नास्ति सर्व्वसमो दाने नास्ति सर्व्वसमो रणे ।
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि मेघवाहनोपाख्याने पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥
॥ उपमन्युरुवाच ॥ ऋषिरासीत्कृते तात तण्डिरित्येव विश्रुतः । दशवर्षसहस्राणि तेन देवः समाधिना ।
आराधितोऽभूद्भक्तेन तस्योदर्कं निशामय । स दृष्टवान्महादेवमस्तौषीच स्तवैर्विभुं ।
इति तण्डिस्तपोयोगात्परमात्मानमव्ययं । चिन्तयित्वा महात्मानमिदमाह सुविस्मितः ।
यमपठन्ति सदा साङ्ख्याश्चिन्तयन्ति च योगिनः । परं प्रधानं पुरुषमधिष्ठातारमीश्वरं । १०४०
उत्पत्तौ च विनाशे च कारणं यं विदुर्ब्बुधाः । देवासुरमुनीनाञ्च परं यस्मान्न विद्यते ।
अजन्तमहमीशानमनादिनिधनं प्रभुं । अत्यन्तसुखिनन्देवमनघं शरणं व्रजे ।
एवं ब्रुवन्नेव तदा ददर्श तपसां निधिं । तमव्ययमनौपम्यमचिन्त्यं शाश्वतं ध्रुवं ।
निष्कलं सकलं ब्रह्म निर्गुणं गुणगोचरं । योगिनां परमानन्दमक्षरं मोक्षसंज्ञितं ।
मनोरिन्द्राग्निमरुतां विश्वस्य ब्रह्मणो गतिं । अग्राह्यमचलं शुद्धं बुद्धिग्राह्यं मनोमयं । १०४५
दुर्विज्ञेयमसङ्ख्येयं दुष्प्रापमकृतात्मभिः । योनिं विश्वस्य जगतस्तमसः परतः परं ।
यः प्राणवन्तमात्मानं ज्योतिर्जीवस्थितं मनः । तन्देवन्दर्शनाकोङ्क्षी बहून्वर्षगणानृषिः ।
तपस्युग्रे स्थितो भूत्वा दृष्ट्वा तुष्टाव चेश्वरं ।
॥ तण्डिरुवाच ॥ पवित्राणां पवित्रस्त्वं गतिर्म्मतिमतामवर । अत्युग्रं तेजसां तेजस्तपसां परमन्तपः ।
विश्वावसुहिरण्याक्षपुरुहूतनमस्कृत । भूरिकल्याणद विभो परं सत्य नमोऽस्तु ते । १०५०
जातीमरणभीरूणां यतीणां यततां विभो । निर्व्वाणद सहस्रांशो नमस्तेऽस्तु सुखाश्रय ।
ब्रह्मा शतक्रतुर्विष्णुर्व्विश्वेदेवा महर्षयः । न विदुस्त्वान्तु तत्त्वेन कुतो वेत्स्यामहे वयं ।
त्वत्तः प्रवर्त्तते सर्व्वं त्वयि सर्व्वं प्रतिष्ठितं । कालाख्यः पुरुषाख्यश्च ब्रह्माख्यश्च त्वमेव हि ।
तनवस्ते स्मृतास्तिस्रः पुराणज्ञैः सुरर्षिभिः । अधिपौरुषमध्यात्ममधिभूताधिदैवतं ।
अधिलोकाधिविज्ञानमधियज्ञस्त्वमेव हि । त्वां विदित्वात्मदेहस्थं दुर्व्विदं दैवतैरपि । १०५५
विद्वांसो यान्ति निर्मुक्ताः परं भावमनामयं । अनिच्छतस्तव विभो जन्ममृत्युरनेकशः ।
द्वारं त्वं स्वर्गमोक्षाणामाज्ञप्ता त्वं ददासि च । त्वं वै स्वर्गश्च मोक्षश्च कामः क्रोधस्त्वमेव च ।
सत्त्वं रजस्तमश्चैव अधश्चोर्द्ध्वं त्वमेव हि । ब्रह्मा भवश्च विष्णुश्च स्कन्देन्द्रौ सविता यमः ।
वरुणेन्दू मनुर्द्धाता विधाता त्वं धनेश्वरः । भूर्व्वायुः सलिलोऽग्निश्च खं वाग्बुद्धिः स्थितिर्म्मतिः ।
कर्म्म सत्यानृते चोभे त्वमेवास्ति च नास्ति च । इन्द्रियाणीन्द्रियार्थाश्च प्रकृतिभ्यः परं ध्रुवं । १०६०
विश्वाविश्वपरो भावश्चिन्त्याचिन्त्यस्त्वमेव हि । यच्चैतत्परमं ब्रह्म यच्चैतत्परमं पदं ।